

ЗВІТ ПРО ЕКСПЕДИЦІЮ “ШЕВЧЕНКОВЕ ПРАВОБЕРЕЖЖЯ – 2019”

Третя науково-пошукова та агітаційна експедиція “Шевченкове Правобережжя – 2019”, присвячена 205-й річниці від дня народження Тараса Шевченка, яку організували члени Львівського обласного відділення Товариства “Україна-Світ” спільно із Львівським національним університетом імені Івана Франка, тривала від 23 до 29 червня 2019 р. і залишила незабутнє враження у серці кожного з її учасників.

Керівник експедиції – доктор історичних наук, професор кафедри історичного краєзнавства, Голова ЛЮВ Товариства “Україна-Світ”, заслужений працівник культури Богдан Якимович.

Метою цього річної експедиції було всебічне ознайомлення із історичними місцями України, пов’язаних з іменем українського Кобзаря, відвідання пам’яток культури та архітектури, вищих навчальних закладів, народних будинків, вивчення їхньої історії, пошук нових усних, етнографічних джерел, передовсім для комплексного вивчення постаті Шевченка і його ролі у формуванні національного світогляду українців, до студій з локальної історії, та, безперечно, агітаційна діяльність із молоддю досліджуваного регіону для подальшого їхнього вступу до Університету імені Івана Франка, підтримання дружніх міжвишівських відносин.

Заздалегідь спроектований та продуманий маршрут експедиції, охоплював усі важливі локації, де бував колись Шевченком чи оспівав у своїх творах, що були вибрані безпосередньо за критеріями історичної, національної та культурної цінності.

У ході експедиції вдалося зібрати цікаву інформацію про історичні та культурні пам’ятки Київщини і Черкащини. Відвідини музеїв поглибили знання учасників з історії, звичаїв, культури краю, сформували нове бачення видатних українських діячів, зокрема І. Нечуя-Левицького, С. Гулака-Артемівського, родини Симиренків, Лесі Українки, життя та творчість яких пов’язані із цими місцями, сприяли ознайомленню зі станом історико-музейної діяльності регіону. Відтак хочемо згадати милих серцю й самовідданих працівників й працівниць Музею Кобзарства, меморіального музею Григорія Сковороди, музею Заповіту Тараса Шевченка, музею народної архітектури та побуту Наддніпрянщини (м. Переяслав-Хмельницький), Національного заповідника “Батьківщина Тараса Шевченка” (с. Моринці), музею Тараса Шевченка (с. Шевченкове – Керелівка), Канівського національного музею Тараса Шевченка, літературно-меморіального музею Івана Нечуя-Левицького (с. Стеблів), Кам’янського історичного музею, особливо його завідувача, який був учасником і є бойовим ветераном російсько-української війни, Млівського меморіального музею родини Симиренків, музею Семена Гулака-Артемівського (м. Городище), Корсунь-Шевченківського історико-культурного заповідника, Чигиринського музею Богдана Хмельницького, Черкаського “Музею Кобзаря”, Новоград-Волинського музею Лесі Українки та ін.

Але найглибші враження залишилися від звичайних й незвичайних людей, які зустрічалися нам випадково і не випадково на шляху від Борисполя до Чигирини – від одинадцятирічної юнки, яка напам'ять щиро декламувала “Долю” Шевченка в його рідному краю, відомого бандуриста в Переяславі-Хмельницькому з його віртуозним виконанням, знаного экс-міністра культури України Ігора Ліхового на Тарасовій горі в Каневі.

Кожна експедиція товариства – це підтримка наявних і встановлення нових контактів з українцями різних регіонів нашої держави, це ще один крок на шляху побудови соборної суверенної України. На жаль, сьогодні у центральному регіоні, який так тісно пов'язаний із національним відродженням українців на початку ХХ ст., є унікальні пам'ятки архітектури, де зберігаються вкрай неприємні музейні експозиції радянського часу, а доволі грамотні працівники, вдягнені в українські вишиванки, не можуть відчувати себе вже в незалежній Україні (музей-діорама “Битва за Дніпро в районі Переяслава восени 1943 року”, музей історії Корсунь-Шевченківської битви).

Під час експедиції ми спілкувалися із тамтешніми науковцями, музейниками, освітянами, міщанами й селянами, отримали великий масив інформації не лише про історію краю, але й про погляди населення на сучасні суспільно-політичні реалії в Україні. Новий джерельний матеріал стане основою для наукових студій із краєзнавства, етнографії, культури тощо. Окрім того, керівник експедиції Богдан Якимович передав “Музею Кобзаря” у Черкасах рідкісне видання Шевченкових творів. Реставратор і музейник Лариса Возницька дала корисні поради працівникам музею народної архітектури та побуту Наддніпрянщини у Переяславі-Хмельницькому про догляд за старовинними дерев'яними речами (скринями, буфетами, шафами) і реставрації експонатів, виставкових залів у Корсунь-Шевченківському історичному музеї.

Справедливо зазначити, розвиток туризму, в тому числі зеленого, у центральній Україні перебуває на досить низькому рівні, порівняно із західноукраїнським регіоном: відсутні вказівники маршруту, таблиці із позначенням пам'яток архітектури та культури, не оновлені та морально застарілі експозиційні виставки, у багатьох музеях відсутнє сучасне технічне обладнання, низка культурних осередків не має належної державної підтримки, що є надзвичайно цінним у краєзнавчій роботі.

Агітаційна робота, яку проводили працівники університету, була одним із головних завдань експедиції. Переконані, що спілкування з абітурієнтами центральної України, інформаційні довідки про факультети, спеціальності та спеціалізації дало позитивний результат для Франкового вишу.

Учасники третьої науково-пошукової експедиції висловлюють щиру подяку ректорові Університету, члену-кореспонденту НАН України, професорові В. П. Мельнику за сприяння і розпочинають працю над новими проектами.

Від Президії ЛОВ Товариства “Україна-Світ” Оксана ВАЦЕБА, Марія ПІРКО, Лариса ШЕЛЕСТАК